

Дзяржаўная ўстанова
«Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі»

вул. Крапоткіна, 55
220002, г. Мінск
Рэспубліка Беларусь

тэлефон: (+375 17) 317 75 23

e-mail: niab@niab.by

сайт: www.niab.by

facebook: www.facebook.com/NHAB1551

YouTube:

https://www.youtube.com/channel/UCYUv_IYyBXj1OzzYK2QpuKg/videos

(канал «Гістарычны архіў»)

Нясвіжскі замак, дзе з XVI ст. да 1939 г. захоўваўся Нясвіжскі архіў князёў
Радзівілаў, частка якога на сённяшні дзень знаходзіцца у НГА Беларусі.
Гравюра XVII ст.

Будынак былога фарнага касцёла ў г. Віцебску,
дзе з 1862 па 1903 г. знаходзіўся Віцебскі цэнтральны архіў старажытных
актавых кніг. Фота пачатку XX ст.

Будынак былога касцёла бернардзінцаў у г. Мінску, дзе ў пачатку ХХ ст.
знаходзіўся архіў судовых устаноў Мінскай губерні.
Фота пачатку ХХ ст.

У адпаведнасці з пастановай
Прэзідыума Цэнтральнага
Выканаўчага Камітэта БССР "Аб
рэарганізацыі архіўных органаў
у сувязі са стварэннем
абласцей у БССР" ад 5 ліпеня
1938 г. Магілёўскі гістарычны
архіў быў рэарганізаваны ў
Цэнтральны гістарычны архіў

Постановление Президиума Центрального
Исполнительного Комитета БССР
«О реорганизации архивных органов
в связи с образованием областей в БССР»

5 июля 1938 г.

В связи с образованием областей в БССР и в целях наилучшего практического и научного использования архивных материалов для нужд социалистического строительства Президиум Центрального Исполнительного Комитета БССР постановляет:

1. Организовать при Минском, Могилевском, Гомельском, Витебском и Полесском областных исполнительных комитетах областные архивные управления.

2. Центральный архив Октябрьской революции реорганизовать в Центральный государственный архив Октябрьской социалистической революции и социалистического строительства с отделами: профсоюзом и фотофонокино.

3. Могилевский исторический архив реорганизовать в Центральный исторический архив, сконцентрировав в нем все архивные материалы, имеющие республиканское значение.

4. Ныне существующие Минское, Витебское и Гомельское отделения государственных архивов реорганизовать:

а) Минское отделение госархивов — в Минский областной архив,

б) Витебское отделение госархивов — в Витебский областной архив,

в) Гомельское отделение госархивов — в Гомельский областной архив.

5. Организовать в г. Мозыре Полесский областной архив.

Обязать Оргкомитет ЦИК БССР по Полесской области в месячный срок выделить соответствующее помещение для архивохранилища, а Наркомфину БССР отпустить средства на оборудование последнего.

6. Организовать в г. Могилеве областной архив.
Предложить Центральному архивному управлению БССР в течение 1938—1939 гг. подготовить и выделить из состава архивных материалов Центрального архива Октябрьской социалистической революции и социалистического строительства все архивные материалы, не имеющие республиканского значения, и передать Могилевскому областному архиву.

Обязать Оргкомитет ЦИК БССР по Могилевской области выделить соответствующее помещение для архивохранилища, а Наркомфину БССР отпустить средства для оборудования последнего.

*Исполняющий обязанности Председателя
ЦИК БССР Н. Наталевич.
Исполняющий обязанности секретаря
ЦИК БССР А. Ермак.*

**Першы кіраўнік
Начальнік
Цэнтральнага
дзяржаўнага
гістарычнага архіва
БССР у 1938–1941 гг.
Эсфір Маркаўна
Барэнбаўм**

Будынкi ў акупаваным г. Магілёве па вул. Першамайскай,
дзе ў 1930-1940-я гг. знаходзіўся ЦДГА БССР. Фота лета 1941 г.

Новы этап у гісторыі архіва пачаўся ў 1963 г., калі па рашэнні Савета Міністраў БССР Цэнтральны дзяржаўны гістарычны архіў БССР быў пераведзены з г. Магілёва ў г. Мінск

10

Будынак ЦДГА БССР па вул. Казлова, 26 у г. Мінску. Фота 1960-х гг.

КАМІТЭТ
ПА АРХІВАХ І СПРАВАВОДСТВУ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

12.06.95 № 15

г.Мінск

Аб сетцы і структуры
архіўных устаноў

У мэтах удасканалення сеткі рэспубліканскіх дзяржаўных архіваў і ўдакладнення іх структуры, у адпаведнасці з пунктам 9 Палажэння аб Камітэце па архівах і справаводству Рэспублікі Беларусь, якое зацверджана Адміністрацыйнай Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 01.02.95 г. N 1 ра,

ЗАГАДВАЮ:

1. Ліквідаваць Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь з 15 чэрвеня 1995 г.
2. Стварыць на базе комплексу документаў XIV--XX стот. былога Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Нацыянальны гістарычны архіў у г.Мінску.
3. Аб'яднаць комплекс документаў былога Цэнтральнага партыйнага архіва КПБ з дакументамі Беларускага дзяржаўнага архіва, стварыўшы на іх базе Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь.
4. Прызначыць выконваючым абавязкі дырэктара Нацыянальнага архіва Селяменеву В.Де.
5. Прызначыць выконваючай абавязкі дырэктара Нацыянальнага гістарычнага архіва Галубовіч А.К.
6. Дырэктару Беларускага дзяржаўнага архіва Селяменеву В.Де., намеснікам дырэктара Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Галубовіч А.К. і Кавяку К.І. пісьмова папярэдаіць супрацоўнікаў архіва аб іх звальненні ў адпаведнасці з арт.89 п.1 КЗАП РБ.
7. Галубовіч А.К. і Селяменеву В.Де. у месячны тэрмін вызначыць структуру і штаты створаных архіваў і падаць іх у Белкамархіў да 20 ліпеня 1995 г.

У 1992 г. на базе Цэнтральнага дзяржаўнага гістарычнага архіва Рэспублікі Беларусь і былога Цэнтральнага партыйнага архіва Камуністычнай партыі Беларусі быў створаны Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь, у выніку рэарганізацыі якога ў 1995 г. узнік Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі

**Будынак па вул. Крапоткіна, 55 у г. Мінску, у якім з 1995 г. знаходзіцца
Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі**

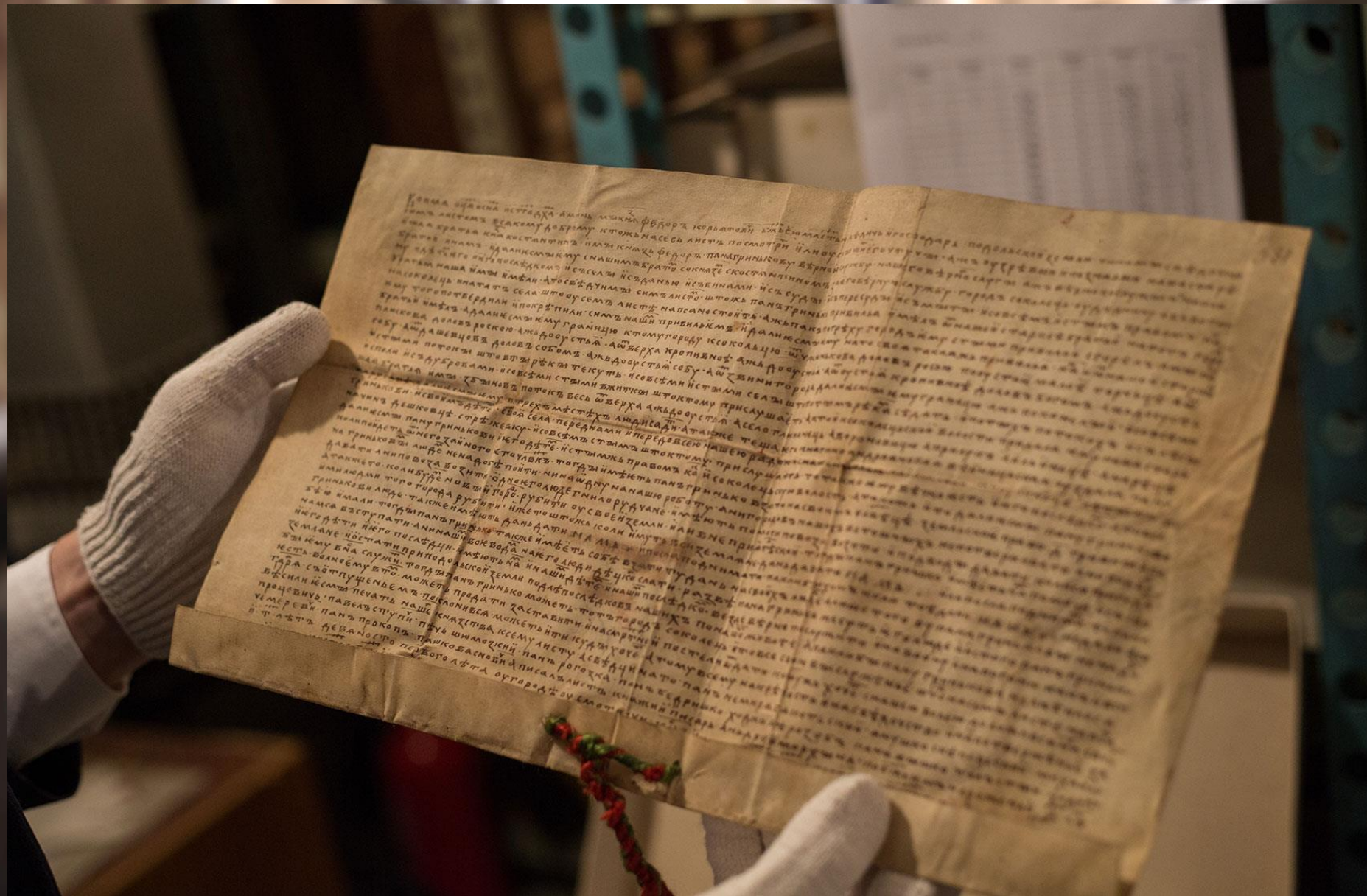
13

Калектыў НГА Беларусі. г. Мінск, 2022 г.

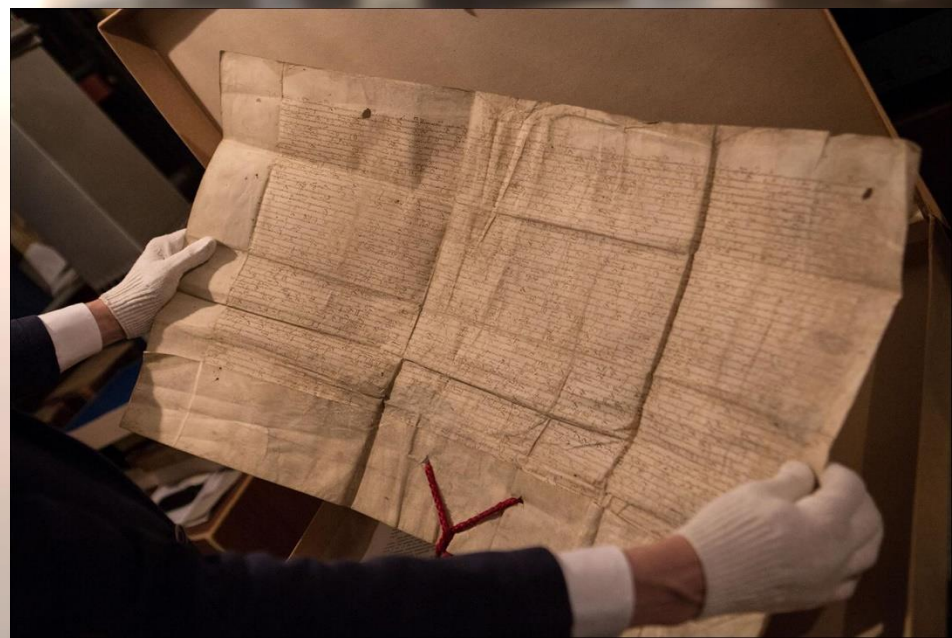

Самы старажытны дакумент Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь. Прывілей падольскага князя Фёдара Карыятавіча. 1391 г.

**На захоўванні ў НГА Беларусі
знаходзіцца комплекс дакументаў па
гісторыі Беларусі перыяду Вялікага
Княства Літоўскага і Рэчы Паспалітай
XIV–XVIII стст.**

**Пацвярджальны прывілей вялікага¹⁶
князя літоўскага
Жыгімонта II Аўгуста дзельчага ліста
княгіні Настассі Гальшанскай і князя
Аляксандра Палубенскага на маёнтак
Глуск, 1561 г.**

Інвентар горада Слуцка. 1642 г.

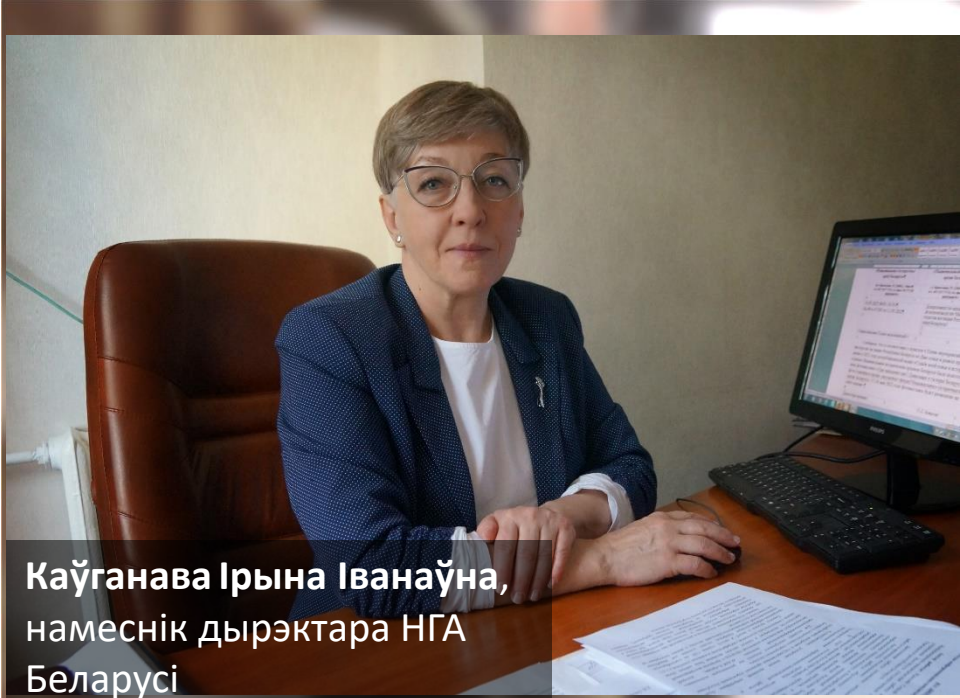

Калекцыя яўрэйскіх літургічных
скруткаў Торы.
XVIII–XIX стст.

Воінаў Алег Леанідавіч,
дырэктар НГА Беларусі

У Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі захоўваецца 1 022 920 спраў, 23 калекцыі мікрафотакопій, звыш 1 200 000 электронных старонак дакументаў

A woman with short brown hair and glasses, wearing a blue blazer over a white top, sits at a desk in an office. A computer monitor and keyboard are visible in front of her.

Каўганавы Ірына Іванайна,
намеснік дырэктара НГА
Беларусі

A woman with short blonde hair and glasses, wearing a pink blouse, sits at a desk in an office. A printer and keyboard are visible in front of her.

Кутукова Галіна Мікалаеўна,
загадчык аддзела забеспячэння
захаванасці дакументаў і
фондаў

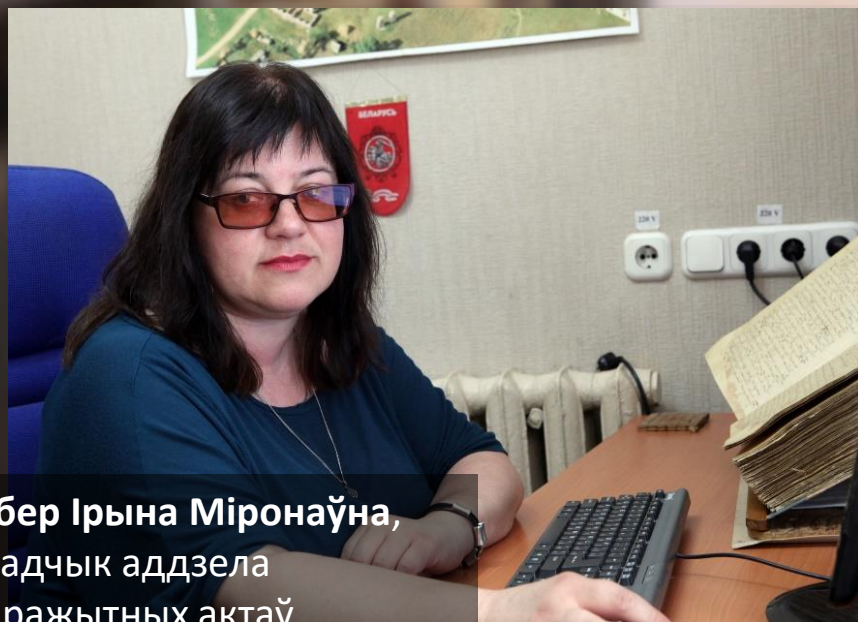
A woman with short red hair, wearing a black top, is working in an archive. She is holding a document and looking at it. Shelves filled with boxes are visible in the background.

Загадчык архівасховішча
Ваўчок Ніна Васільеўна
рыхтуе дакументы да выдачы

Значна выраслі паказчыкі па
выкарыстанні дакументаў
за апошнія 5 гадоў.

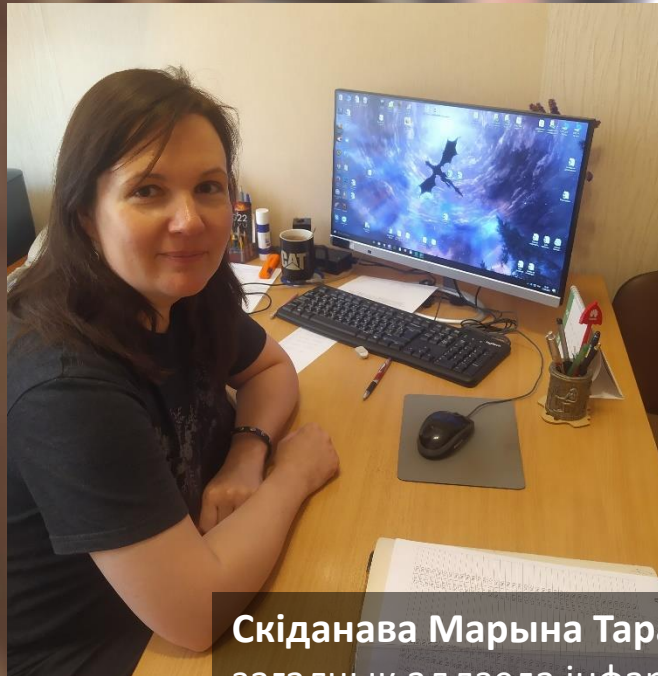

Чарвінская Вольга Уладзіміраўна,
загадчык аддзела выкарыстання
дакументаў і інфармацыі

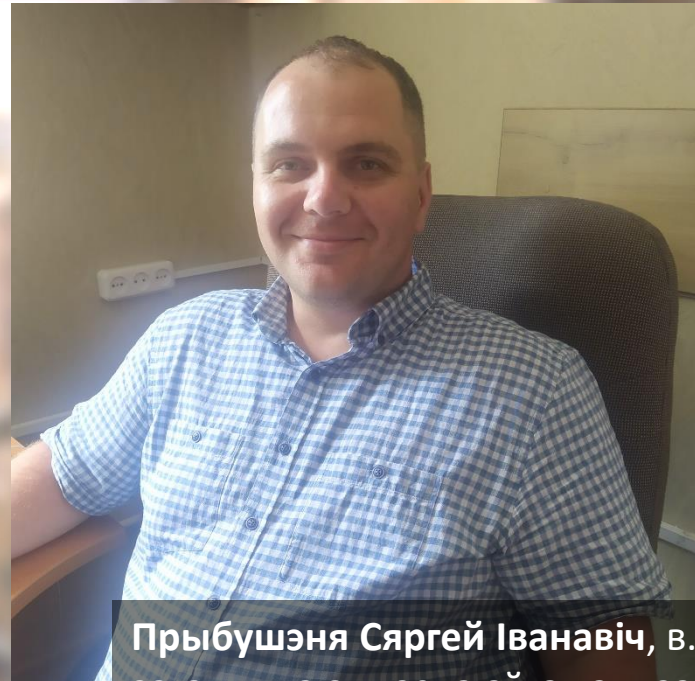

Бобер Ірына Міронаўна,
загадчык аддзела
старажытных актаў

Выяўлена **67** дакументаў, якія
належаць да катэгорыі
ўнікальных. Гэта пергаменныя
прывілеі і граматы вялікіх
князёў літоўскіх, якія таксама
атрыбутаваны і падрабязна
апісаны супрацоўнікамі архіва.

Скіданава Марына Тарасаўна,
загадчык аддзела інфармацыйна-
пошукавых сістэм

Прыбушэня Сяргей Іванавіч, в.а.
загадчыка аддзела аўтаматызаваных
архіўных тэхналогій

Матвейчык Дзмітрый Часлававіч,
загадчык аддзела навукова-даследчай
і публікацыйнай дзейнасці

Фонд карыстання ўнікальных,
асабліва каштоўны фондаў і
комплексаў дакументаў у НГА
Беларусі ствараецца з 2003 года

Алічбоўка праводзіцца як з
арыгіналаў дакументаў, так і з іх
мікрафільмаваных копіяў.

Праводзіцца алічбоўка
старажытных дакументаў з
архіваў цэркваў, касцёлаў,
прыватных калекцый.

Лічбавыя копіі з іх захоўваюцца
на правах арыгіналаў і
аб'яднаны ў 20 калекцый

Беларуская дэлегацыя на Міжнародным кангрэсе архіваў у г. Сеуле (Паўднёвая Карэя). 2016 г.

23

Сустрэча дэлегацыі беларускіх архівістаў з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Фінляндскай Рэспубліцы. 2019 г.

Падпісанне дамовы з Люблінскім дзяржаўным архівам (Рэспубліка Польшча). г. Мінск, 2018 г.

Падпісанне пагаднення аб супрацоўніцтве паміж Нацыянальным гістарычным архівам Беларусі і Дзяржаўным гістарычным архівам Літвы па абмене лічбавымі копіямі дакументаў. г. Мінск, 2019 г.

Дэлегатыя беларускіх архівістаў з супрацоўнікамі Нацыянальнага архіва Фінляндыі ў час мерапрыемстваў у межах праекта Еўрапейскага Саюза MOST. г. Хельсінкі, 2019 г.

25
Падпісанне пагаднення аб супрацоўніцтве паміж Нацыянальным гістарычным архівам Беларусі і Інстытутам павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь. 2021 г.

Правадзённые выставы Нацыянальным гістарычным архівам Беларусі на
цырымоніі падвядзення вынікаў конкурса імя У.Д. Спасовіча.
г. Мінск, 20 мая 2022 г.

26

На фото злева: Макараў Максім
Дзмітрыевіч, в.а. намесніка
дырэктара НГА Беларусі

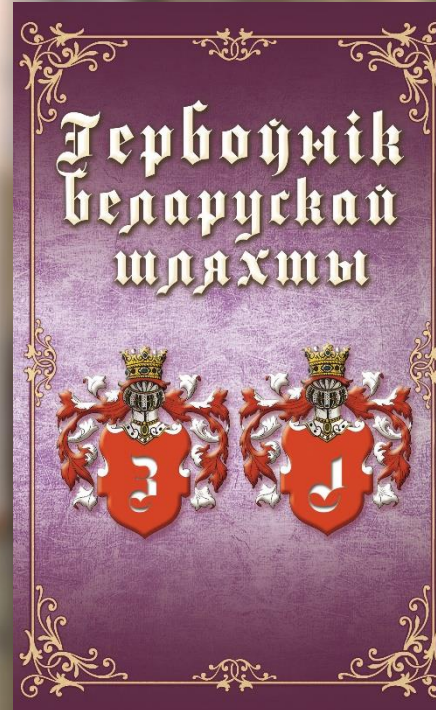
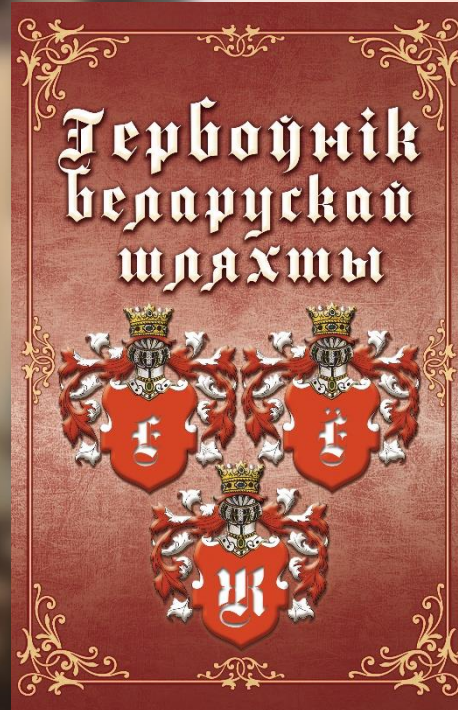
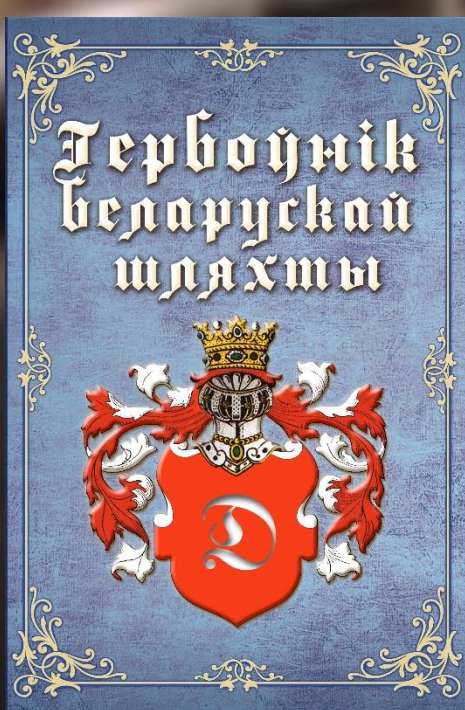
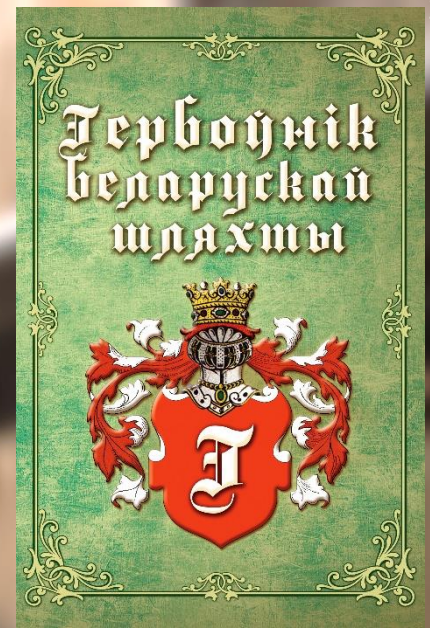
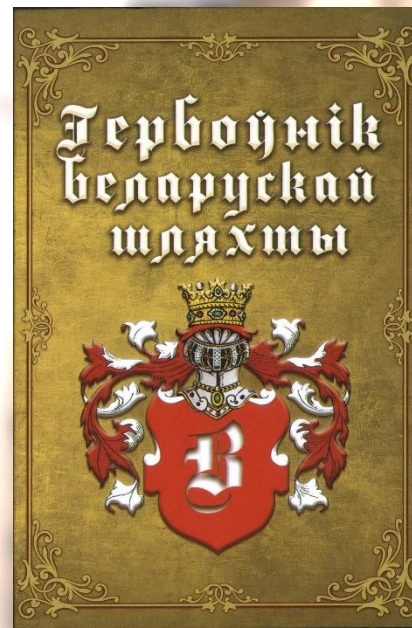
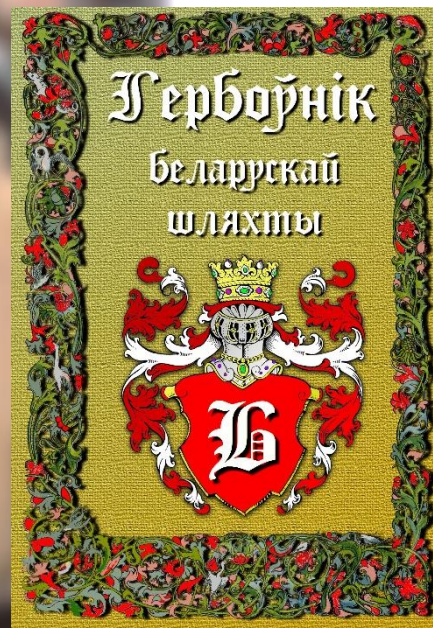
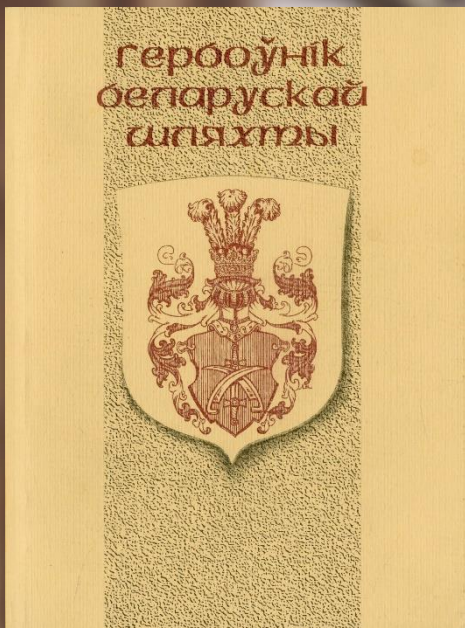
Удзел дырэктара Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі Воінава Алега Леанідавіча ў Міжнародным форуме «Гісторыя для будучыні. Вобраз Пятра». г. Масква, 8 чэрвеня 2022 г.

Выданні Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі

Штогадовы зборнік
навуковых
паведамленняў і
артыкулаў
«Архіварыус»

Шматтомнік
«Гербоўнік
беларускай
шляхты»

Зборнікі дакументаў архіва

БЕЛАРУСЬ В Г О Д Ы ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ

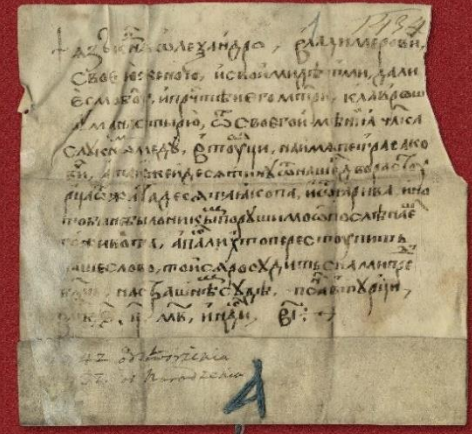
(1914–1918)
Сборник документов

Беларусь в годы
Первой мировой
войны (1914–1918)

Тастаменты шляхты і
мяшчан Беларусі другой
паловы XVI ст.

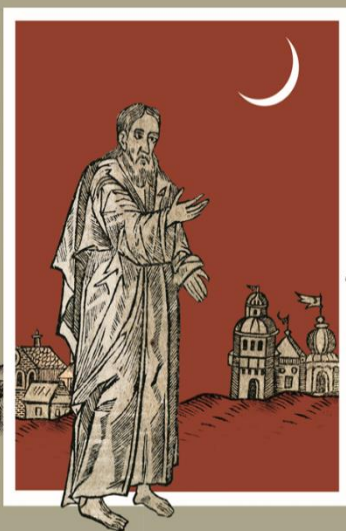

«ДЛЯ ЛЕПШОЕ ТВЕРДОСТИ...»

ПЕРГАМЕНТНЫЯ ДАКУМЕНТЫ
ПЕРЫЯДУ ВЯЛІКАГА КНЯЗТВА ЛІТОВСКАГА З ФОНДАЎ
НАЦЫЯНАЛЬНАГА ГІСТАРЫЧНАГА АРХІВА БЕЛАРУСІ
(1391–1566 гг.)

«Для лепшое твердости...»:
пергаментныя дакументы
перыяду ВКЛ з фондаў НГАБ
(1391–1566 гг.)

Дзяніс Лісейчыкаў

СВЯТАР

у беларускім соцыуме

Прасапаграфія ўніяцкага
духавенства 1596 – 1839 гг.

Мікалай Волкаў
Слуцк
на старых планах

Мікалай Волкаў
Слуцк на старых планах

Манаграфічныя выданні

МИНСКИЕ
ГУБЕРНАТОРЫ,
вице-губернаторы
и губерньские предводители
дворянства

1793-1917

Юрий Снапковский
Минские губернаторы,
вице-губернаторы и гу-
берньские предводители
дворянства (1793–1917)

Дзяніс Лісейчыкаў
Святар у беларускім
соцыуме: праса-
паграфія ўніяцкага
духавенства
1596—1839 гг.

Listy Marii Kazimiery
z Archiwum Sobieskich
w Oławie, t. 2:
Listy do synów z lat 1697–1704

Лісты Марыі Казіміры
з Архіва Сабескіх
у Алаве, т. 2:
Лісты да сыноў за 1697–1704 гг.

«Лісты Марыі Казіміры з
Архіва Сабескіх у Алаве.
– Т. 2: Лісты да сыноў за
1697–1704 гг.»

МЕТРЫКА

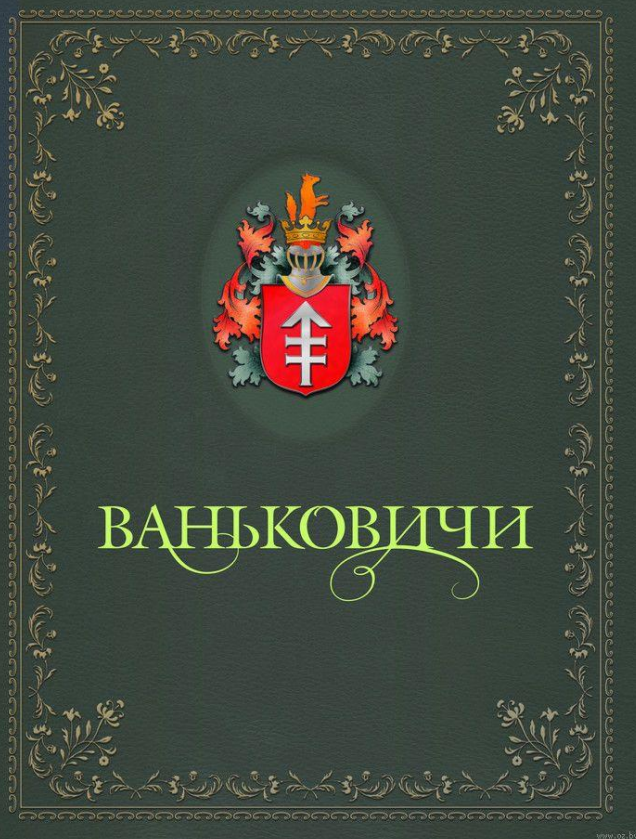
Вялікага
Княства Літоўскага

Кніга № 272
(1576–1579)

«Метрыка Вялікага
Княства Літоўскага :
кніга № 272 (1576–1579):
кніга судовых спраў
№ 58 (копія канца
XVI ст.)»

Сумесныя выданні архіва і іншых арганізацый

Белорусский родовой
«Ваньковичи»

ГАНАРОВАЯ ГРАМАТА

САВЕТА МІНІСТРАЎ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

За значны ўклад у развіццё архіўнай справы, захаванне дакументаў па гісторыі Беларусі XIV – пачатку XX стагоддзя, арганізацыю іх усебаковага выкарыстання ў інтарэсах навукі, навукова-даследчую работу па актуальных пытаннях гісторыі Беларусі, архівазнаўства, археаграфіі, спецыяльных гістарычных дысцыплін узнагародзіць

ДЗЯРЖАЎНУЮ ЎСТАНОВУ
“НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТАРЫЧНЫ
АРХІЎ БЕЛАРУСІ”

ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ
Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Прэм’ер-міністр
Рэспублікі Беларусь

С.С. Сідорскі

2 ліпеня 2008 года
г. Мінск

**Нацыянальны
сход
Рэспублікі
Беларусь**

**Г А Н А Р О В А Й
Г Р А М А Т А Й**

**Нацыянальнага сходу
Рэспублікі Беларусь
узнагароджваецца**

**дзяржаўная ўстанова
«Нацыянальны гістарычны
архіў Беларусі»**

за вялікі ўклад у рэалізацыю сацыяльнай палітыкі
Рэспублікі Беларусь і заслугі ў развіцці архіўнай справы
і айчынай гістарычнай навукі.

*(Рашэнне Савета Палаты прадстаўнікоў ад 28 мая 2013 года № 148-СП5,
Пастанова Прэзідыума Савета Рэспублікі ад 3 чэрвеня 2013 года № 124-ПСП5)*

Старшыня
Податы прадстаўнікоў
Нацыянальнага сходу
Рэспублікі Беларусь

У.АНДРЭЙЧАНКА

Старшыня
Савета Рэспублікі
Нацыянальнага сходу
Рэспублікі Беларусь

А.РУБИНАЎ

19 снежня 2018 г. за вялікі ўклад у забеспячэнне захаванасці дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду, развіццё архіўнай справы і гістарычнай навукі калектыву Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі ўручана Падзяка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

БЛАГОДАРНОСТЬ ПРЕЗИДЕНТА

государственному учреждению
"Национальный исторический архив Беларуси"

за большой вклад в обеспечение сохранности документов
Национального архивного фонда, развитие архивного дела
и отечественной исторической науки

ПРЕЗИДЕНТ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

А. Г. Лукашенко

А. Г. ЛУКАШЕНКО

4 сентября 2018 г.

Прэзентацыя падрыхтавана да 100-годдзя архіўнай службы Беларусі (1922–2022)

Аўтары:

У.М.Дзянісаў
Д.В.Лісейчыкаў
С.І.Прыбушэня

